

Netwerkbedrijven

Blootstelling aan asbest bij werkzaamheden in en aan het energie transport- en distributienet en meterkasten

Document revisie:

versie	datum	opmerkingen
1.0	2015	Opstellen document
2.0	15 november 2015	Definitief
2.1	7 juni 2017	Aanpassing van beoordelings- en betreedbaarheidsprotocollen
2.2	31 oktober 2017	Aanpassing op aan en uitkleedprocedure
2.3	12 november 2020	Toetsing op wetgeving
2.4	20 november 2022	Aanpassing wetgeving, opleidingen en toevoegen meterkast LMRA bijlage 3
2.5	8 augustus 2024	Diverse i.v.m. indienen Arbocatalogus (o.a. RK 1 vervangen door laag risico)

Risico: blootstelling aan asbest bij werkzaamheden in en aan het energie transport-, distributie net en meterkasten.

Beschrijving: Asbestvezels kunnen ongemerkt worden ingeademd en in de longen achterblijven. Dit kan ernstige longziekten veroorzaken.

Algemeen:

- Asbestverdachte materialen mag je nooit be- of verwerken.
- Indien gesproken wordt over een Asbestdeskundige, wordt bedoeld een door de eigen organisatie aangewezen deskundig persoon. Dit zijn personen die risico's kunnen inschatten en maatregelen kunnen beoordelen op het gebied van de discipline waar de werkzaamheden worden uitgevoerd (bijv. veiligheidskundige, WVA of GAI) en daarbij ook de risico's van de aanwezige asbesthoudende componenten kunnen inschatten. De asbestdeskundige is niet direct betrokken bij de uitvoerende werkzaamheden.
- Om de asbestdeskundigheid binnen de netwerkbedrijven te borgen heeft de sector diverse opleidingen ontwikkeld, zie hiervoor [VA-02 Sectorale opleidingen en werkinstructies](#).
- Betreden van een ruimte E of G dient altijd te gebeuren conform betredingsmatrix, zie bijlage 1
- Medewerkers die met asbest in aanraking kunnen komen moeten een opleiding asbest hebben gevolgd zie [VA-02 Sectorale opleidingen en werkinstructies](#).
- Asbest LMRA dient altijd bij betreding plaats te vinden, zie bijlage 3
- Aangezien er bij werkzaamheden in de meterkast bij particulieren vooraf geen inventarisatie plaatsvindt, dient altijd bij betreding / werkzaamheden een Asbest-LMRA meterkast plaats te vinden, zie bijlage 3a.

Er wordt voor werkzaamheden in stations onderscheid gemaakt in “*beperkte werkzaamheden (Elektrotechnisch & Gastecnisch)*” en alle overige werkzaamheden.

Beperkte werkzaamheden (E&G)	Elektriciteit	Gas
Bedieningshandelingen	x	x
Aarding aanbrengen en verwijderen	x	
Blokkeringen aanbrengen en verwijderen	x	x
Resetten / uitlezen van beveiligingen	x	x
Vaststellen spanningsloosheid / gasdruk	x	x
Visueel beoordelen situatie of ruimte	x	X
Aansluiten noodstroomaggregaat	x	
Meteropname	x	X
Controle / ijking van KB en EVHI (door Meetbedrijf)		X
Het oplossen van storingen met voorgaande handelingen	x	X

“Overige werkzaamheden” zijn alle werkzaamheden die niet onder “*beperkte werkzaamheden (E&G)*” vallen.

Maatregelen medewerker

Bij werkzaamheden in betreedbare of niet betreedbare E&G stations

- “Beperkte werkzaamheden”
 - Raadpleeg de informatie van de uitgevoerde asbestinventarisatie of stel de asbest status vast op basis van de aangegeven kleurcodering.
 - Is de ruimte geïnventariseerd, voer een asbest-LMRA uit (zie bijlage 3) en stel vast of de status van de asbestbronnen overeenkomt met de status zoals vastgelegd in de asbestinventarisatie.
 - Neem bij afwijkingen direct contact op met een asbestdeskundige.
 - Is de ruimte nog niet geïnventariseerd stel dan met de asbest-LMRA vast of er wel of geen asbestrisico is en handel daarnaar (zie bijlage 3).
 - Je mag “beperkte werkzaamheden” uitvoeren als de ruimte groen of geel is aangeduid of als je met je LMRA beoordeeld hebt dat er geen asbestrisico is.
In ruimtes met status oranje of rood mag je beperkte werkzaamheden (E&G) alleen uitvoeren met gebruikmaking van de asbest PBM’s zoals aangegeven in de betredingsmatrix (zie bijlage 1) en conform de aan en uitkleedinstructie (zie bijlage 4).
- “Overige werkzaamheden”:
 - Je mag overige werkzaamheden in ruimtes van voor 1 januari 1995 alleen uitvoeren indien van die ruimtes de asbeststatus is bepaald en de ruimte als groen of geel is aangeduid.
 - Stel met de asbest-LMRA (zie bijlage 3) vast of de status van de asbestbronnen overeenkomt met die vastgelegd in de asbestinventarisatie.
 - Neem bij afwijkingen direct contact op met de asbestdeskundige.
 - Je mag in een ruimte met asbeststatus oranje overige werkzaamheden alleen met aantoonbare toestemming van een asbestdeskundige uitvoeren.

- In ruimtes met asbeststatus rood mogen geen overige werkzaamheden worden uitgevoerd.
- Betreding van een oranje of rode ruimte
 - Zorg dat je de noodzakelijke asbest PBM's en overige middelen (afvalzakken, doekjes, tape, vernevelingsspuit met water) hebt die passen bij de status van de ruimte en de voorgenomen handelingen conform de betredingsmatrix (zie bijlage 1).
 - Trek je asbest PBM's aan volgens de aan- en uitkleed instructie van bijlage 4.

Bij werkzaamheden in meterkasten

- Bij werkzaamheden in de meterkasten van woningen / bedrijven, worden geen kleurcoderingen toegepast. Vooraf aan deze werkzaamheden dien je eerst de Asbest LMRA meterkast (bijlage 3a) uit te voeren, om te kijken of je de werkzaamheden veilig kunt uitvoeren. Je mag alleen meterkastwerkzaamheden uitvoeren als je de asbestopleiding meterkast hebt gevolgd.
 - Neem bij afwijkingen direct contact op met een asbestdeskundige.

Tijdens het werk

- Je mag alleen asbestbronnen verwijderen die zijn opgenomen in het [asbestbronnenboek](#) en wanneer deze bronnen geclassificeerd zijn als laag risico activiteit. Verwijdering gebeurt conform de in het bronnenboek en in de Arbocatalogus vermelde werkinstructie.
- Beschadig je tijdens het werk per ongeluk een asbest(verdachte) bron of kom je een asbest(verdachte) bron tegen die je met een hoog risico inschat (asbest-LMRA):
 - Onderbreek dan de werkzaamheden,
 - zorg dat iedereen veilig de ruimte verlaat (zie "na afloop en bij onderbreking"),
 - sluit de ruimte af,
 - neem direct contact op met je asbestdeskundige en stem af of en zo ja hoe je de werkzaamheden mag voortzetten.

Na afloop en bij onderbreking

- Indien je een als "Rood" of "Oranje" of als asbest onveilige geclassificeerde ruimte verlaat:
 - Maak het gereedschap, voor het sluiten/verlaten van de ruimte, schoon met vochtige doekjes (afval in afvalzak asbest) of laat het gereedschap in de ruimte achter. Leg het gereedschap na het schoonmaken buiten de ruimte om nieuwe besmetting te voorkomen.
 - Trek zo dicht mogelijk op de grens oranje/rode ruimte de asbest PBM's uit volgens de aan- en uitkleed instructie waarbij gebruikte wegwerp PBM's e.d. in afvalzak asbest gaan (zie bijlage 4).
 - Schrijf op de buitenste asbest afvalzak de datum, adres, plaats en locatiecode.
- Indien je bronnen verwijderd hebt leg dit vast.
- Laat de asbest afvalzakken niet achter op de werkplek maar lever ze zo spoedig mogelijk in bij een (intern) verzamelpunt conform de interne afval/afvoer procedure van de netbeheerder waar je voor werkt.

Maatregelen organisatie

- Bepaal van ruimtes gebouwd vóór 1 januari 1995 of met installaties van vóór 1 januari 1995 de asbeststatus op basis van een asbestinventarisatie en risicobeoordeling, zie bijlage 2. Deze inventarisatie wordt uitgevoerd door bedrijven in het bezit van procescertificaat asbestinventarisatie of door eigen daartoe opgeleide medewerkers (Werkverantwoordelijke asbest (WVA)/GAI, voorheen DTAN/DIA) zoals verwoord in het Beoordelingsprotocol asbestbronnen netwerkbedrijven (VA-09).
- Neem ruimtes die geïnventariseerd zijn als asbesthoudend op in een asbestbeheerprogramma.
- Zorg dat geregistreerd wordt in welke ruimten asbest aanwezig is en zorg dat deze informatie beschikbaar is voor de betrokken werknemers.
- Zorg dat asbest in een ruimte geïnventariseerd is voor dat asbest uit een ruimte verwijderd wordt.
- Laat asbestbronnen die geclassificeerd zijn als laag risico activiteit, verwijderen door eigen daarvoor geïnstrueerd personeel of door een bedrijf in het bezit van een Procescertificaat Asbestverwijdering volgens een (gevalideerde) werkinstructie.
- Laat asbestbronnen die vallen in asbest risicoklasse 2 en 2A verwijderen door een bedrijf in het bezit van een Procescertificaat Asbestverwijdering op basis van een asbestinventarisatie uitgevoerd door een bedrijf in het bezit van een Procescertificaat Asbestinventarisatie.
- Zorg dat “overige werkzaamheden” alleen uitgevoerd worden in ruimtes geclassificeerd als asbest vrij (groen) of asbest veilig (geel).
- Zorg dat er beleid is om ruimtes met een asbeststatus onveilig midden (oranje) of onveilig hoog (rood) naar een asbeststatus groen (asbest vrij) of geel (asbest veilig) te krijgen.
- Bij de uitvoering van werkzaamheden vindt toezicht en controle plaats volgens hetgeen is vastgelegd in de BEI LS/MSHS en VIAG en volgens de hiërarchische lijn.
- Zorg dat medewerkers die met asbest in aanraking kunnen komen worden opgeleid overeenkomstig VA-02 Sectorale asbestopleidingen en werkinstructies. Zorg dat personen die ruimtes betreden geïnventariseerd als “oranje” en “rood” geïnstrueerd en getraind zijn in het gebruik van noodzakelijke asbest PBM's in combinatie met de decontaminatieprocedure en herhaal dit regelmatig (zie ook bijlage 4 aan en uitkleed procedure) .
- Laat in geval van dringende niet uit te stellen werkzaamheden in een ruimte met asbeststatus “oranje” (of rood), voorafgaande aan de werkzaamheden, asbestdeskundige vaststellen of en met welke maatregelen die werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.
- Zorg dat binnen de organisatie de asbestdeskundigen beschikbaar zijn, die risico's kunnen inschatten en maatregelen kunnen beoordelen op het gebied van de discipline waar de werkzaamheden worden uitgevoerd en daarbij ook de risico's van de aanwezige asbesthoudende componenten kunnen inschatten. (zie ook [VA-02 Sectorale asbestopleidingen en werkinstructies](#)).
- In de auditprogramma's van de Netwerkbedrijven zijn de beheersmaatregelen op het gebied van asbest een vast onderdeel.